

Б. А. Муський

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

к.ф.н., доц. Андрушенко О.Ю.

ФУНКЦІІ ПРИСЛІВНИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Постановка проблеми. Прислівник як самостійна повнозначна частина мови у граматичній теорії був визнаний відносно недавно. Ранні граматисти (напр., Г. Суїт) розглядали прислівник серед нерозчленованого розряду «часток», куди входили всі незмінні частини мови. Такі науковці, як А.І. Смірницький, Б.А. Ільш, В.Я. Плоткін, Л.С. Бархударов визнають прислівник як повнозначну частину мови. Щодо англійських прислівників, то більшість з них творяться за допомогою суфіксів *-ly, ward/ -wards, -ways, -fold*.

Завдяки своїй позиційній, текстовій і комунікативній поліфункціональності прислівник займає важливе місце в системі частин мови. Однак гетерогенна сутність цієї лексико-граматичної категорії значно ускладнює процес її науково-обґрунтованого оцінювання. Саме тому можна впевнено стверджувати, що термін «прислівник» наразі не набув об'єктивного і повного роз'яснення в сучасній лінгвістичній науці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема тлумачення адверба *simply* відображена в сучасній лінгвістиці в роботах вітчизняних (В. Г. Адмоні, Ю. Д. Апресяна, Н. Д. Арутюнової, Л. С. Бархударова, А. Г. Володіна, Н. Ю. Вихованця, А. П. Загнітка, В. А. Звегінцева, О. С. Кубрякової, В. В. Михайленко, О. І. Москальської, І. Я. Харітонової, О. Селіванової), і зарубіжних лінгвістів (Д. Болінджера, К. Л. Хамбліна, Д. А. Штелінга, Н. Brinkman, P. Eisenberg, U. Engel, J. Erben, H. Glinz, G. Helbig, J. Buscha).

Мета нашого дослідження – провести дослідження інформаційної структури адверба *simply*.

Виклад основного матеріалу. Перш за все проаналізуємо декілька визначень прислівника, які дають відомі лінгвісти: “The adverb is a part of speech which expresses some circumstances that attend an action or state, or points out some characteristic features of an action or a quality. “The function of the adverb is that of an adverbial modifier. An adverb may modify verbs (verbals), words of the category of state, adjectives, and adverbs» [1:210]. “The adverb is defined as a word expressing either property of an action, or property of another property, or circumstances in which an action occurs» [2:30]. “The adverb in English and Ukrainian is an indeclinable notional expressing the quality or state of

an action, the circumstances in the action proceeds, or a degree of some other quality» [3:248].

Під терміном «прислівник» об'єднується велика кількість різноманітних одиниць. Вказуючи на надзвичайно високу гетерогенність та поліфункціональність прислівників, деякі дослідники (Л. В. Щерба, Р. Кверк, М. Перрот та ін.) сумніваються в самій можливості залучення до одного класу всіх мовних форм, які традиційно визначаються як прислівники.

Прислівники мають різноманітні лексичні значення і відрізняються один від одного своєю структурою і роллю в реченні. За структурою прислівники можуть бути окремим словами (e. g. fast, well, clearly, somehow, nowhere, sideways, southward(s), etc.), або фразами (e. g. At last, all along, at first, in front, from above, since then, till later, for once, the day after tomorrow, all of a sudden, as a result, etc.).

Більшість прислівників слугують визначенням дієсловам, прикметникам та іншим прислівникам у реченні. Деякі прислівники визначають цілі речення, які виражають оцінку до сказаного в реченні або до його змісту.

Згідно їх значенню, прислівники поділяють на наступні групи: adverbs of time (today, tomorrow, soon, etc.); adverbs of repetition or frequency (often, seldom, ever, never, sometimes, etc.); adverbs of place and direction (inside, outside, here, there, backward, upstairs, etc.); adverbs of cause and consequence (therefore, consequently, accordingly, etc.); adverbs of manner (kindly, quickly, hard, etc.); adverbs of degree, measure and quantity (very, enough, half) [3:211].

Англійські та українські прислівники в цілому мають спільні морфологічні ознаки, відмінності ж виявляються в конкретних проявах цих ознак в кожній з мов. Спільною морфологічною ознакою англійських та українських прислівників є незмінність їх форми (виняток становлять якісні прислівники, які в обох мовах можуть змінюватись за ступенями порівняння, проте кількість їх по відношенню до решти відносно невелика). Але ця спільна їх ознака значно виразніше виявляється в українській мові, як мові синтетичній, на фоні багатой парадигматики інших повнозначних частин мови, ніж в англійській, що характеризується значно вищим ступенем аналітизму і де різноманітність форм властива в основному дієслову. За морфологічними ознаками головним та продуктивним суфіксом прислівників в англійській мові є суфікс *-ly*, який утворює прислівники від інших частин мови, переважно від прикметників (*slow-slowly, tired-tiredly, right-rightly*).

Прислівники на *-ly* відносяться до лексико-граматичного розряду якісних прислівників, що представляють різноманітні окремі види загального значення якості. Крім *-ly* існують також суфікси з обмеженим поширенням: *-ways, -wards, -wise* (*crossways, clockwise, afterwards*). Велика увага у вивченні зазначених мовних одиниць на сучасному етапі приділяється дослідженню їх функціональних характеристик. Так, з точки зору семантико-функціонального варіювання функціями якісних прислівників визначаються синтаксичні функції адвербіального означення, обставини, модального вставного слова (В. Г. Павлов).

Адверб *simply* в англійській мові виступає як розділовий. Розглянемо дане положення більш докладно. Зарубіжні лінгвісти прийшли до наступних висновків:

- використання РІ (розділовий інфінітив) різко зростає за останній час, особливо після 2000 року;
- з'ясувалося, що тільки обмежене число слів, перш за все говірок, використовується в таких конструкціях;
- виявлено, що найчастіше в ролі розділового елемента виступають прислівники;
- існує велика різниця між дистрибуцією говірок в дієслівній конструкції і інфінітивній конструкції;
- РІ використовується переважно як емпатичний засіб для досягнення певних комунікативних цілей;
- статистичні дані показують, що і в британському англійському, і в американському варіанті використовуються однакові розділові прислівники складі РІ.

На основі аналізу корпусних лексики дослідники виявили, що тільки обмежене число діалектів використовується в РІ. До них в першу чергу треба віднести прислівники-інтенсифікатори: *just, really better, really, still, always, even, fully, further, simply, actively, effectively, carefully, accurately, fundamentally, ever, also, seriously.*

Статистика показує, що прислівник *just* використовується в даній функції в 41% із загального числа РІ, в той час як *simply* – в 31%.

Предметом нашого дослідження є також питання про те, які прислівники найчастіше виступають в ролі розділових. Бурчфілд вважає, що цю функцію найчастіше виконують найпоширеніші прості прислівники:

1) *even, ever, further, just or quite;*

2) прислівники, що закінчуються на *-ly*: *actually, finally, fully, nearly, really, simply, utterly.* А фраза *to correctly identify* є однією з найпоширеніших в поєднаннях з РІ.

Більшість розділових адвербів служить свого роду сигнальними орієнтирами, що уточнюють наступну інформацію:

- закінчення, завершення: *actually, really, completely, constantly;*
- інклюзивні та ексклюзивні зв'язку в поєднанні: *even, simply, only;*
- тимчасові рамки: *suddenly, finally, gradually;*
- уточнення ступеня незгоди у дієслів з семантикою несхвального ставлення до чого-небудь: *to totally contradict, to thoroughly disapprove.*

Висновки. Статтю присвячено дослідженню лексико-семантичних властивостей прислівників. Прислівники були й залишаються предметом уваги зарубіжних та вітчизняних учених у плані встановлення їх категоріального статусу; дослідження лексико-семантичних особливостей;

опису семантико-синтаксичних та власне функціональних характеристик. Ми розглянули різні за значенням групи прислівників; описали способи утворення ступенів порівняння та специфічні структурні типи прислівників, розкрити особливості функціонування прислівників в англомовних прозових текстах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аксаков К. Несколько слов о нашем правописании / К. Аксаков. - М. : К. С. Аксакова сочинения филологические, 1875. - 406 с.
2. Виноградов В. Русский язык: Грамматическое учение о слове / В. Виноградов. - М. : Высшая школа, 1986. - Изд. 3. - 639 с.
3. Виноградов В. Русский язык: Грамматическое учение о слове / В. Виноградов. - М. : Высшая школа, 1986. - Изд. 3. - 639 с.
4. Вихованець І. Теоретична морфологія української мови / І. Вихованець, К. Городенська. - К. : Унів. Вид-во "Пульсари", 2004. - 400 с.
5. Charman R. L. Adverb / R. L. Chapman // The Encyclopedia Americana. - 1973. - Vol. 1. - P. 194.